

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

Preporuke za izradu planske dokumentacije

Planska dokumentacija, u skladu sa Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, između ostalog, određuje urbanističko-tehničke uslove za izgradnju objekata i uređenje prostora, trase infrastrukturnih mreža, smjernice i uslove za izgradnju infrastrukturnih i komunalnih objekata, tačke i uslove priključivanja objekata na infrastrukturne mreže.

Prilikom izrade planskog dokumenata potrebno je uzeti u obzir, kako postojeće stanje u pogledu elektronske komunikacione infrastrukture i usluga, tako i planove razvoja usluga u skladu sa trendovima u razvijenim društvima.

Prilikom prezentovanja i procjene postojećeg stanja potrebno uzeti u obzir sledeće:

1. Sve operatore i usluge koje oni pružaju u granicama prostorno planskog dokumenta. S obzirom da Agencija još uvijek nema mogućnost geografskog lociranja kapaciteta elektronske komunikacione infrastrukture u odnosu na granice prostorno planskog dokumenta, detaljne informacije koje se odnose na elektronsku komunikacionu infrastrukturu potrebno je pribaviti od operatora koji su vlasnici te infrastrukture (spisak operatora i usluga se nalazi na adresi <http://www.ekip.me/ek/pplandoc.php>);
2. Egzaktne podatke o broju instaliranih i aktivnih priključaka, broju korisnika pojedinih servisa, broju stanovnika u pojedinim djelovima, kako bi planiranje budućeg stanja bilo zasnovano na realnim osnovama (broju i strukturi stanovništva, pokrivenosti teritorije i populacije, strategijama razvoja i sl.).

S tim u vezi, na osnovu raspoloživih podataka, potrebno je dati kratak pregled trenutnog stanja elektronskih komunikacija u opštini.

Shodno podacima od operatora i Monstata, daju se vrijednosti penetracija fiksne telefonije, mobilne telefonije i penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa Internetu u opštini.

U cilju procjenjivanja stepena razvoja elektronskih komunikacija u opštini, za poređenje mogu poslužiti podaci o prosječnoj penetraciji fiksne i mobilne telefonije i fiksnog širokopojasnog pristupa na nivou cijele Crne Gore, koja se zasniva na ukupnom broju stanovnika i ukupnom broju priključaka (Tabela 1).

Penetracija fiksne telefonije u CG	Penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa u CG	Penetracija mobilne telefonije u CG
24,95%	16,22%	164,03%

*Tabela 1 : Penetracija fiksne telefonije, fiksnog širokopojasnog pristupa i mobilne telefonije za Crnu Goru na nivou broja stanovnika.
Izvor: Podaci prikupljeni od operatora 31.12.2015.*

Takođe, prilikom procjene razvoja usluga fiksne telefonije, fiksnog širokopojasnog pristupa i distribucije AVM sadržaja bitni pokazatelji su i penetracije istih na nivou domaćinstva. Ove penetracije se računaju po metodologiji koja uzima u obzir broj domaćinstava i broj priključaka za fizička lica. Penetracija fiksne telefonije, fiksnog širokopojasnog pristupa i distribucije AVM sadržaja za Crnu Goru na nivou domaćinstva data je u Tabeli 2.

Penetracija Fiksne telefonije u CG na nivou domaćinstava	Penetracija fiksnog širokopojasnog pristupa u CG na nivou domaćinstava	Penetracija distribucije AVM sadržaja u CG na nivou domaćinstava
69,22%	46,69%	84,44%

*Tabela 2 : Penetracija fiksne telefonije, fiksnog širokopojasnog pristupa i distribucije AVM sadržaja za Crnu Goru na nivou domaćinstva.
Izvor: Podaci prikupljeni od operatora 31.12.2015.*

S tim u vezi, na isti način bi bilo korisno uraditi procjenu za teritoriju određenu granicama prostorno planskog dokumenta, a uzimajući u obzir karakteristike tog prostora.

3. Navesti lokacije radio baznih stanica (RBS) mobilne telefonije, MMDS stanica, WiMAX stanica i radiodifuznih predajnika koji se nalaze na teritoriji koja je zahvaćena prostorno planskim dokumentom i koje svojim signalom pokrivaju razmatranu teritoriju (spisak RBS, MMDS stanica, WiMAX stanica i radio difuznih predajnika se nalazi na adresi <http://www.ekip.me/ek/pplandoc.php>).

Planirano stanje trebalo bi da obuhvati sledeće:

1. Naglasak na implementaciji novih tehnika i tehnologija, liberalizaciji tržišta i konkurenciji u sektoru elektronskih komunikacija, što će doprinijeti bržem razvoju elektronskih komunikacija, povećanju broja servisa, njihovoj ekonomskoj i geografskoj dostupnosti, boljoj i većoj informisanosti kao i bržem razvoju privrede i opštine u cjelini;
2. Isticanje važnosti planiranja i građenja elektronske komunikacione infrastrukture koja će zadovoljiti zahtjeve više operatora elektronskih komunikacija, koji će građanima ponuditi kvalitetne savremene elektronske komunikacione usluge po ekonomski povoljnim uslovima, kao i potrebe organa lokalne samouprave;
3. Upućivanje da se gradnja, rekonstrukcija i zamjena elektronskih komunikacionih sistema mora izvoditi po najvišim tehnološkim, ekonomskim i ekološkim kriterijumima;
4. Pontenciranje prednosti korišćenja optičkih kablova u pristupnoj mreži, koji bi omogućavali korišćenje naprednijih servisa čije se pružanje tek planira;
5. Predviđanje kapaciteta u kablovskoj telekomunikacionoj kanalizaciji i kućnim instalacijama, koji bi omogućavali dalju modernizaciju elektronskih komunikacionih mreža (FTTX tehnologije) bez potrebe za izvođenjem dodatnih radova;
6. Plan elektronske komunikacione mreže koji je zasnovan na realizaciji planova operatora i na infrastrukturi koju bi lokalna samouprava mogla koristiti za svoje potrebe: povezivanje organa lokalne samouprave, video nadzor, telemetrijske tačke, informativni turistički punktovi i sl, čemu bi trebalo posvetiti posebnu pažnju. S tim u vezi potrebno je da se za planove proširenja elektronske komunikacione infrastrukture u predstojećem periodu obratite operatorima koji svoje usluge pružaju na teritoriji opštine;
7. Promociju prioriteta zajedničkog korišćenja kapaciteta (objekti, kanalizacija i antenski stubovi) od strane više operatora kao i razvoja širokopojasnih pristupnih mreža (žičnih i bežičnih) u narednom periodu, shodno Strategiji razvoja informacionog društva 2012-2016.

Takođe, pri izradi planskog dokumenta potrebno je poštovati odredbe sledećih priopisa, koji su doneseni na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama:

- Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore“ broj 33/14),
- Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore“ broj 52/14),
- Pravilnik o graničnim vrijednostima parametra elektromagnetnog polja u cilju ograničavanja izlaganja populacije elektromagnetnom zračenju („Službeni list Crne Gore“ broj 15/10) i
- Pravilnika o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i ovezane opreme ("Službeni list Crne Gore" broj 59/15).